

Rampen kennen geen perioden van een jaar als ruimte tusschen twee activiteiten.

In het begin van het jaar werd ons land bezocht door wilden watersnood.

Kort daarop werd het bericht geseind van de hevige aardbeving in het Padangsche.

Spoortwegrampen en -rampjes spreidden schrik onder het reizend publiek.

En tegen het einde van het jaar waarde weer de griezelige griep rond, over het geheel genomen goedaardig ditmaal, maar toch niet zonder enkele gezinnen in droefheid over dierbare dooden te dompelen.

De economische ramp der werkloosheid ontbrak zelfs geen dag van dit jaar op het appel.

Doch ook de vreugde bleef niet tusschen twee perioden van aktiviteit steken.

Als nationale vreugd bij uitnemendheid kan hier vermeld het zilveren Huwelijksfeest van Koningin Wilhelmina en Prins Hendrik.

Aktiviteit is leven.

Hoe aktiever de mensch is, des te meer leeft hij.

Maar vooral: hoe aktiever de geloovige is, des te meer leeft hij den Heere.

Waar de aktiviteit des geloofs ook op politiek en sociaal gebied in 1926 vaardiger over ons geweest!

Bekeeren wij ons dan bij den aanvang van 1927 tot Hem, uit Wien al het willen en werken is naar Zijn welbehagen.

HEPP.

UIT DE SCHRIFT.

Groot zijn voor den Heere.

Wilt hij zal groot zijn voor den Heere.
Lucas 1:15a.

Ze moeten groot zijn, onze kinderen.

Daarover zijn alle opvoeders het wel eens.

Er is wellicht geen tijd geweest, waarin men zoo alles waagde en zoo zich om zijn kinderen behield als de onze. Ieder kind moet alles worden. Er is een onheilge wedijver dikwerf tusschen de ouders, om van hun kinderen het groote te maken, ja, het grooftere.

Het groote. Dat is iets anders dan de groote. De groote kan er zijn onder eenvoudige ambachtslieden evengoed als onder ministers of helden. Maar men vraagt niet allereerst, dat het kind de groote zal zijn, maar dat hij het groote zal bereiken. Of het kind daarvoor later passen zal? Of het zich gelukkig zal kunnen gevoelen, stel het bereikt, op welke manier dan ook, het groote, dat doet minder ter zake. In het groote ligt het ideaal. En helaas blijkt er ook thans nog veel waars in de oude volkswijsheid: „elk meent zijn uil een valk te zijn”.

Dat er onder dat alles en door dat alles slachtoffers vallen, is niet te ontkennen. Gelukkig, dat zoo veel slachtoffers reeds zoo jong vallen, want dan kan er uit een mislukte gymnasiast of een „H. B. S.-er”, die „ophoudt”, nog iets groeien; iets heel nuttigs voor de maatschappij heeft menig „mislukte” gewrocht. Erger is het evenwel, dat er zoovele volwassenen zijn, die hun leven als mislukte moeten beschouwen. Ze voelen zich tegen de posities, die hun opgedrongen zijn dikwerf, niet opgewassen; ze hebben het groote wel bereikt, maar nu ze het bereikt hebben, zien ze tegen dat groote op, en ze vinden zichzelf erg nietig en ze voelen zich elken dag ongelukkig, maar ze moeten voort; het groote heeft niet veel aan hen; ze nemen bovendien een plaats in, die voor beteren zooveel meer geschikt was; en waarop beteren gaarne hun krachten aan een groote taak zouden willen wijden; maar het leven heeft hen eenmaal gegrepen en nu worden ze geleefd, en ze moeten wel dag op dag verder....

En misschien pochen de ouders nu wel: „mijn zoon (of mijn dochter!) heeft het ver gebracht.”

Neen, het ideaal voor het leven, is niet dat van Johannes de Dooper!

Als we dat leven in ons licht zien — och, wat is het dan een droevig bestaan. Een Jordaan-prediker. Met kemelsharen kleed. Ja, hij trekt een oogenblik de aandacht, maar niet „groot” maakt men hem; wat bereikt hij ten slotte? Hij heeft een werk te doen, maar dat werk is synoniem met sterven. „Hij moet wassen, maar ik minder worden”. En als hij getrouwd is, dan eindigt zijn leven in den kerker; hij verliest zijn hoofd. Neen „het” groote, datgene, wat wij groot noemen, heeft Johannes niet bereikt.

Vader en moeder, zoudt gij gaarne uw kind voor zoo'n leven van zelfopoffering willen opvoeden?

En toch, deze Johannes was groot.

Neen, niet het groote onder de menschen bereikte hij.

Maar hij was groot voor den Heere.

Voor Gods aangezicht stond hij als een machtige figuur. Hij had een plaats der eere. En wat men op aarde ook van hem vond, in den hemel wist men hem groot.

Eene van de groote gevaren voor ons natuurlijk en voor ons geestelijk leven is deze, dat wij in onze gezinnen, dat we ook bij de opvoeding onzer

kinderen zoo nardsch gaan rekenen. Zeker, er is geloof noodig, om het anders te doen. Maar er is toch nog geloof?

Laten ouders verstaan, dat werkelijk het geluk niet te vinden is in het groote voor de wereld, maar dat alleen de groote gelukkig is. Dat geldt zoowel in natuurlijke als in geestelijken zin. Een groot schoenlapper, die zijn werk met ijver en lust verricht en het goed doet, is veel grooter dan een stumper van een dokter of een nimmer tegen zijn zaken opgewassen advocaat. Ja, een opperman, die zijn werk met blijdschap doet, God dankend voor zijn krachten, is gelukkiger en... vromer dan een dominee, die al zachtend zijn werk doet, omdat zijn ziel er niet bij is.

Maar dat betreft niet alleen het geluk voor dit leven.

Wat is er grooter dan groot te zijn voor den Heere?

Omdat we zoo weinig geestelijk leven, en zoo weinig geestelijk opvoeden, vergeten we dat zoo telkens weer. Vandaar onze kwaal.

Maar we moeten terug. Terug naar dat leven, waarbij we den maatstaf van het groot zijn voor den Heere weer aanleggen. En dit is het wonderlijke, die opperman, waarvan we spraken, is ook voor den Heere, ja vooral voor den Heere, grooter dan die dominee. Want de Heere meet anders dan wij.

Wanneer Christus in ons leven gekomen is, wanneer we Hem kennen, als Degene in Wien alleen onze hope is, dan hebben we ook in de opvoeding onzer kinderen een heilige roeping, om dien Christus „te beleven”.

„Want dat gevoelen zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was.” (Fil. 2).

Wat dan? Moeten we dan allemaal de nederigste ambten voor onze kinderen zoeken?

Neen, dat eischt God niet. Maar wel, dat we nederig zijn. En dat we ware grootheid alleen vinden in het groot zijn voor den Heere, groot in genade, groot in geloof; en dat we dat niet alleen als ideaal aan onze kinderen zullen voorstellen, maar dat we er ook in onze opvoeding naar zullen handelen.

En als dat geschiedt, dan weten we ons eenzijdig om Christus' wille verplicht al onze gaven en krachten te gebruiken, en onze kinderen tot inspanning van al hun krachten te bewegen, maar dan willen we anderzijds niet verder klimmen dan de ladder van ons kunnen hoog is.

Dan zijn we tevreden met wat God ons geeft.

Dan zijn we de knechten des Heeren. Gelukkig omdat we zooveel doen mogen voor de zaak van onzen Koning; steeds blijde, omdat we den rechten weg mogen bewandelen, mede bouwend aan het bouwwerk van dit leven, op een plaats voor ons geschikt.

Dan is de Heere, dan is 's Heeren zaak het grootste voor ons.

En dan zijn wij, en dan worden allen, die zoo leven, groot voor den Heere.

Omdat we grootheid kennen. Grootheid van genade; grootheid van barmhertigheid in Christus; grootheid van eigen levenstaak, ook al acht de wereld die niet.

Dan blijven we zwak. Dan blijven we ootmoedig.

En daarom zijn we sterk. En daarom zijn we de grooten.

J. W.

KERKELIJK LEVEN.

Het vonnis van Prof. Haitjema.

VIII.

Nog is Prof. Haitjema niet uitgeredeneerd.

De Gereformeerde Kerken zijn van het rechte spoor afgegleden.

Tot dit resultaat kwam hij in zijn betoog.

Daarmee stelt hij zich niet tevreden.

Hij wil ook de oorzaken van dit derailement onderzoeken.

Hij is zoo vriendelijk om ongevraagd zich tot commissie te benoemen, welke zal uitmaken of het aan het personeel dan wel aan het materiaal of ook aan het ballastbed ligt.

Hij komt tot de konklusie, dat geen van drieën deugt.

Wat het ballast-bed betreft zegt hij in zijn rapport: „Men is gefundeerd in politieke en kerkelijke positie-keuze. Men is heer en meester op zijn welomtuinde erf, het erf der Calvinisten op het groote terrein van het ontkerstende volksleven, dat als geheel werd losgelaten”. Dit komt alzoo hierop neer: het ballast-bed is te smal en het grint ervan deels te fijn en deels te scherpkantig.

Wat het personeel aangaat: „Het (n.l. de eigenaardige geestelijke gesteldheid) is er een van veruitwendiging, van rationalistische lust tot klaarheid en duidelijkheid, van een onmiskenbaren antihese-wellust en on-geestelijke partij-discipline. Het tot politieke mondigheid geraken van het anti-revolutionaire volk, dat zijn generelen staf toch maar immer nog weet te hebben op politieke erva, heeft den al te voorspoedigen groei van deze mentaliteit niet weinig bevordert”. Alzoo: aan het personeel

is te spoedig zelfstandigheid toegekend, bovendien was het niet slechts eenzijdig en onvoldoende, maar volstrekt verkeerd geschoold.

En het materiaal? Het is blik in plaats van staal. Of om met Prof. Haitjema te spreken: Kuiper — de stellig godvruchtige en geniale, maar dan toch... de boeman! — heeft wind gezaaid en storm geogst. Maar men hoore den Groninger hoogleraar zelf!

„Het geheele leven, staatkundig en kerkelijk, kwam zoo in het teken der tegenstelling te staan. Het zette een stempel op heel het denken en handelen. Wat wonder, dat ook de Asser Synode, als grootsche manifestatie van deze bepaalde mentaliteit, dit cachet van het enteder-oder, of het een — of het ander, maar in ieder geval alles bewust, en ten einde toe „klaar door-dacht” — vertoont? Aan Dr Geelkerken wordt in het Synodaal rapport verweten, dat hij ondoordacht en lichtvaardig is geweest, omdat hij zulk een actie heeft ontketend, terwijl hij toch in zake de exegese van Genesis 2 en 3 bekende: ik heb geen bepaalde exegese. En als Dr Geelkerken schrijft, dat hij ten volle aanvaardt al hetgeen in de H. Schrift, ook in Gen. 1-3, letterlijk staat, als absoluut gezaghebbende Openbaring Gods, — dan staat de Asser Synode direct klaar met de onderscheiding: formeel-materieel. „Formeel erkent ge daarmede het volstrekte Schriftgezag wel, Dr Geelkerken, maar materieel... dat blijft dan nog de vraag”.

Wat men maar „formeele erkenning” van het Schriftgezag noemen wil!

Dat had de geniale grootmeester van het Nederlandsche Nieuw-Calvinisme, Dr A. Kuiper, voorzeker nimmer kunnen vermoeden, dat een latere generatie van zijn volgelingen zoo in het formalisme zou verzonken, terwijl het om de materie vecht! Toch — en nu tast ik naar den diepsten grond voor den droeven afloop van het Geelkerken-proces — is Kuiper zelf door zijn werken, en vooral, door zijn principiële beredeneeren van zijn werken, niet onschuldig aan deze geestesgesteldheid van het Assensche Calvinisme. Hij heeft wind gezaaid, — de storm moet geogst worden. De wind, dien Kuiper zaide, was aanvankelijk zoo frisch, zoo opklarend, zoo stalen tot beslistheid tegenover de slaphed van liberalisme en „verlicht” Christendom in de 19e eeuw. Doch de storm, die is losgebroken op de Gereformeerde-kerkelijke erva van den jongsten tijd, is vernielend, ontvrichtend zelfs de belijdenia, waarvoor de vaders goed en bloed hadden veel gehad.

„Uit het Egypte der wereldsche cultuur neemt een mensch licht te veel mee,” zeide Origenes reeds in zijn dagen, als hij aan de geschiedenis van Koning Jerobeam dacht en diens invoering van den (Egyptischen) kalverendienst te Bethel en Dan. Zoo is het. Uit het land van de wereldsche cultuur neemt de reformator van den eeredienst licht te veel mede. Was Dr Kuiper niet zulk een geweldige reformator, die het land der „Aufklarung”-cultuur had verlaten niet veel meer, dan hij in den dienst van zijn God en tot uithouw van een Calvinistische wereld- en levensbeschouwing gebraken kon? Deed hij de „verlichtings”-wijsbegeerte niet te groote eer aan, door zijn anti-revolutionaire staatkunde zoo uit te werken, dat de Christen voluit zich stellen mocht op den bodem der nuchtere werkelijkheid, mede uit hooft van de eischen der praktijk? Was daarmede niet aan de beginselen van de verlichtingswijsbegeerte het eeresalut gebracht, daar toch die beginselen de werkelijkheid zoo hadden doen worden als zij zich in Kuiper's dagen voordeed?

Maar hoe dit ook zij: de lenze, die van den bodem der nuchtere werkelijkheid gaarne gewaagde, klonk door, en werkte na. Ook het theologisch denken binnen de muren der Kerk werd er door beïnvloed; over het geloofsmysterie van den zondeval en de Paradijs-geschiedenis, waarin dit geweldige feit beschreven wordt, kon men gaan redeneeren op den bodem der werkelijkheid van „zaken en feiten, welke bedoeld zijn als te behooren tot de wereld van het zintuiglijk-waarneembare”. En het besef, dat de aldus beschreven werkelijkheid onder de majesteit van Gods bijzondere openbaring nooit een bodem blijft, waarop men staan kan, daar de werkelijkheid Gods haar telkens voor onze voeten doorbreekt, is jammerlijk gaan verkwijnen.

Ik schrijf dit alles niet, om Kuiper's geweldige betekenis te verkleinen. Ik weet, dat hij diep genoeg leefde met zijn God, en rijk genoeg in geniale geestesaanleg was, om te kunnen erkennen, dat de lijn, die ik van zijn werk uit trek, van de branding van zijn kerkelijken en politieken strijd uit, niet op fantasie beruiste.

Ik wees alleen op de mijns inziens diepste oorzaak voor het teleurstellend verloop van het Geelkerken-proces, om het mijne bij te dragen tot het zuiver stellen der diagnose; iets wat niet overbodig kan heeten, als het gaan zal om genezing van het Gereformeerde-kerkelijk leven (en daarbij denk ik niet uitsluitend aan de Gereformeerde Kerken) in ons vaderland.”

Ik meen, dat ik, door Prof. Haitjema zoo ruim aan het woord te laten, voor genoegzame objectiviteit heb gezorgd.

Wij zijn nu aan het eind van het overzicht over zijn artikel.

Hebben wij ons hier en daar reeds eenig kritiek veroorloofd, thans gaan wij tot meer opzettelijke kritiek over.

Om de oriëntering gemakkelijk te maken, zullen wij haar onderbrengen in afzonderlijke artikelen en daarmee deze artikelenreeks sluiten.

— Ons Kultuurmonument.

Wezen wij in ons jaaroverzicht over 1926 op den gezonden kultuurdrang, welke er onder ons Gereformeerde volk openbaar wordt, zonder vrees voor tegenspraak mag wel gekonstateerd worden, dat ons grootste kultuurmonument is onze Vrije Universiteit.

Met de kunst behoort de wetenschap tot de hoogste kultuurgoederen.

In eig
niet ste
Maar
ook daa
den dag
Eigena
historie
ons land
De Les
een kwa
Hollands
horen m
Tocn
voór de
En Z
Wij z
de he
Wij k
Maar
Kunste
Gods.
Daarom
Doch
baar lee
op de w
Wij m
wetensch
tische of
Anders
gaven go
Wij zo
cdeel mo
Dit zo
En het
leiden.
Maar
wil, heef
hoeven t
deelen, t
Hij hee
Universit
Versta
ons hier
Op de
beginsel
hebben v
Is het
leeraar
ontviel e
voorbije
gereedste
de Unive
van wete
Is hier
in het b
moet sta
ben te a
Men so
circulaire
uitging o
(vanwege
Met o
wij voo
De V
Colijn
„De I
We ste
meer n
Maar v
Gods. I
varen. I
Het p
der We
we den
angstig
deren,
voordm
Willet
eener te
den and
aan ons
einden,
baar zij
Voort
jaar, het
scheidt,
aangeno
Teneit
werd u
inzake
wegen, i
verwach
doen ga
offers
benader
gewezen
Vast sta
vraagsta
Provinci
te dien
vergader
Kunne
op de v
worden
er geste
het jaar
vat. In
dingen
kapita
ningen
een bel
inkonste
aanvank
begin te

bovendien
nvolgende,

ts van staal
Kuyper —
dan toch...
n storm ge-
hoogleeraar

kelijk, kwam
an. Het zette
en. Wat won-
sche manifeste-
chet van het
der, maar in
„klaar door-
wordt in het
doordacht en
en actie heeft
geest van Ge-
alde exegese,
en volle aan-
in Gen. 1-3.
Openbaring
eet klaar met
ormeel erkent
wel, Dr. Geel-
dan nog de
ng" van het

n het Neder-
er, voorzeker
tere genaratie
de zou verzin-
och — en nu
n droeven af-
pyper zelf door
el beredonee-
deze geestes-
mo. Hij heeft
it worden. De
lijk zoo frisch,
i tegenover de
hristendom in
ebroken op de
mgsten tijd, is
nis, waarvoor
had.
ur neemt een
e reeds in zijn
Koning Jero-
(Egyptischen)
is het. Uit het
de reformator
as Dr. Kuyper
het land der
veel meer, dan
thou van een
uwing gebrui-
sbegeerte niet
tionaire staat-
ten voluit zich
werkelijkheid,
praktijk? Was
le verlichting-
ar toch die be-
een worden als

an den bodem
waagde, klonk
denken binnen
vloed: over het
n de Paradijs-
feit beschreven
ten bodem der
ke bedoeld zijn
intoiglijk waar-
eschreven wer-
ijzondere open-
men staan kan,
ens voor onze
verkwijnen.
e geweldige be-
jep genoeg leef-
den geestesaan-
lijn, die ik van
zijn kerkelijken
e berustte.

diepste oorzaak
het Geelkerken-
et zuiver stellen
kan heeten, als
formeerd-kerke-
sluitend aan de
nd."

ema zoo ruim
egzame objek-

overzicht over

eenige kritiek
er opzettelijke

maken, zullen
rijke artikelen
ten.

over 1926 op
er onder ons
zonder vrees
ateerl worden.

is onze Vrije

uschap tot de

In eigen kunst zijn wij op dit oogenblik nog niet sterk.

Maar met een eigen wetenschap, al ontbreekt ook daaraan nog veel, mogen wij gelukkig voor den dag komen.

Eigenaardig, dat in dezen gang van zaken de historie van den bloeitijd van het Calvinisme in ons land zich weerspiegelt.

De Leidseche Universiteit stond reeds meer dan een kwart eeuw, toen de grootmeester van onze Hollandsche schulderschouw, Rembrandt, nog geboren moest worden.

Toen ging naar Goddelijk bevel de wetenschap vóór de kunst.

En zien wij hetzelfde met in onze dagen?

Wij zullen den dag zegenen, waarop onder ons de heilige kunstdrift ontwaakt.

Wij kunnen naar de eerste rituelingen luisteren. Maar dwingen kunnen wij hier niets.

Kunstenaars kunnen alleen aarden bij de gratie Gods.

Daarom zijn daarvoor onze oogen op Hem.

Doch door Zijn voorzienigheid wil Hij ons blijkbaar leeren, dat wij ons eerst hebben te werpen op de wetenschap.

Wij merken er de hand des Heeren in, dat de wetenschappelijke aandrift sterker dan de aesthetische onder ons tot uitging is gekomen.

Anders zouden wij allicht onze krachten en gaven gaan versnipperen.

Wij zouden en de wetenschap en de kunst financieel moeten steunen.

Dit zou boven onze krachten gaan.

En het einde zou zijn, dat beide armoe moesten leiden.

Maar Hij, die de gaven uitdeelt gelijkerwijs Hij wil, heeft het thans zoo beschikt, dat wij niet behoeven te vragen hoe wij onze offers moeten verdeelen, ten einde onze kulturooeping na te komen.

Hij heeft voor ons nog alleen opgericht de Vrije Universiteit.

Verstaan wij dan de fingerwijzing, welke Hij ons hierin geeft.

Op de wetenschap, gelijk die naar Gereformeerd beginsel aan de Vrije Universiteit beoefend wordt, hebben wij onze krachten te concentreren.

Is het niet opmerkelijk, dat, terwijl een hoogleeraar ons het vóór-orige jaar door den dood ontviel en een hoogleeraar wegens ouderdom het voorbije jaar moest aftreden, drie jonge krachten gereedschonden om hun plaatsen in te nemen, ja, de Universiteit in staat stelden nog breder veld van wetenschap te bestrijken?

Is hieruit niet duidelijk, dat de Vrije Universiteit in het brandpunt onzer kultuurele belangstelling moet staan en dat zich daarvoor de beurzen hebben te openen?

Men schenke dan ook volle aandacht aan de circulaire, welke eenige weken geleden tot ons volk uitging en welke wij met aegeling van namen (vanwege de plaatsruimte) hier overnemen:

Met onze Vrije Universiteit, dit staat vast, moeten wij vooruit.

De Voorzitter der laatste Jaarvergadering, de Heer Colijn, sprak:

„De Universiteit is blijvend. Wij laten haar niet los. We steunen haar met de hand, die arbeid en geeft, meer nog, we steunen haar met de ziel, die bidt. Maar vooral, we weten haar onder de hoede onzes Gods. En daarom mogen wij niet nabsten voort te varen. Daartoe dringt al dadelijk de tijd.

Het jaar 1930, het jaar waarin wij, naar den wisch der Wet, een vierde faculteit moeten hebben, zoo we den effectus civilis behouden willen, ligt zoo angstig dicht bij. En het zal U dan ook niet verwonderen, dat Directeuren, Curatoren en Senaat zich voortdurend beraden hebben, wat ons te doen dand.

Willen we eenzijdig vasthouden aan het ideaal eener tot vijf faculteiten uitgegroeide Universiteit, aan den anderen kant moet ook worden bedacht, dat we aan ons volk geen offers mogen vragen voor doeleinden, die, naar menschelek oordeel, onbereikbaar zijn.

Voorts werd het vertrouwen uitgesproken, dat in het jaar, hetwelk ons van de eerstvolgende jaarvergadering scheidt, de plannen een vasten vorm zullen hebben aangenomen.

Ten einde daartoe te komen, is de Commissie, die werd ingesteld om de verschillende mogelijkheden inzake den uitbouw der Vrije Universiteit te overwegen, met kracht aan den arbeid getogen. We mogen verwachten, dat zij hare voorstellen vergezeld zal doen gaan van berekeningen, die aantonen welke offers moeten worden gebracht om ons ideaal te benaderen en tevens dat die voorstellen door de aangewezen colleges nauwgezet getoetst zullen worden. Vast staat voorts, dat in het bijzonder het financiële vraagstuk onderwerp van ernstige overweging in de Provinciale Organisaties zal moeten uitmaken, opdat te dien aanzien met kennis van zaken op de jaarvergadering zal kunnen worden beraadslagd.

Kunnen we alzoo thans nog geen antwoord geven op de vraag, hoe de oplossing zal luiden, wel mag worden gezegd, dat er een perspectief is, zelfs dat er gestreefd wordt naar een oplossing, die niet alleen het jaar 1930, maar ook het jaar 1955 in het oog vat. In elk geval, in geldelijk opzicht zullen twee dingen noodig zijn; vooreerst een uitbreidingskapitaal ten behoeve van de materiële voorzieningen (bouw van laboratoria, enz.) en voorts daarna een belangrijke verhooging van de jaarlijksche inkomsten. Het eerste zal naar zeer globale raming aanvankelijk de 1300.000 overtreffen om een ernstig begin te kunnen maken; opgave van het tweede zal

eerst kunnen volgen, wanneer klaarheid is verkregen ten aanzien van den te volgen weg.

En nu wenden we ons tot U om te komen tot het benoemde uitbreidingskapitaal. Dat ga voorop. Dat is het eerste doel, waarop we mogen en moeten aansturen. Zoo de Heere wil, komt ook het tweede doel spoedig in zicht. Is het te hoog gegrepen, wanneer we een bevestigend antwoord verwachten op de vraag: „Zal ons Calvinistisch volk toonen, dat het tot verhoogde offers bereid is, waar het gaat om de uitbreiding der Universiteit, die het van den Heere onzen God ontvangen heeft?”

De benoemde som overschrijft het drievoud van het bedrag der jaarlijksche contributie; als in eiken kring dat drievoud wordt samengebracht door giften in rens of in termijnen, en zij die daartoe in staat zijn, voor eenmaal een niet onbelangrijke gift geven, heeft de gestelde vraag een verbliffend antwoord ontvangen, dat ons rijke dankensstof geeft.

Wij vertrouwen; wij twijfelen niet. Zien wij goed, dan wacht ons volk slechts op de gelegenheid om zich door daden uit te spreken en te verwerken in de vaste overtuiging van Dr. A. Kuyper, bij de verdediging van de Hooger Onderwijswet in 1904 uitgesproken: „De geachte afgevaardigden... behoeven zich niet ongerust te maken, dat na 25 of 50 jaren dit recht zal ontnomen worden, maar wat hun verbazing zal wekken, is, dat de uitroeping zal plaats hebben gehad.” (Handelingen blz. 1570-1572).

Welnu, ondergesteekenden vereenigen zich tot een Commissie, die zal trachten een Uitbreidingsfonds bijeen te brengen.

De Commissie stelt zich voor het bijeen te brengen bedrag aan Directeuren aan te bieden, opdat dezen daarvoor zullen kunnen beschikken ten behoeve van de uitbreiding der Universiteit.

Moge onze God de liefde voor onze Vrije Universiteit bestendigen; ja vermeederen; moge Hij de harten bewegen tot offervaardigheid. Opdat ook hierin Zijn Naam de eere moge ontvangen.

Men kan zijn giften, 't zij in eens 't zij in driemaandelijksche termijnen, storten op de girorekening van het „Uitbreidingsfonds Vrije Universiteit” No. 122198.

Laat dan eerst dit in orde komen.

Wie weet of God dan ook niet een principiële kunstzinnige ontwakning over ons brengt.

Maar wij moeten loopen in Zijn weg.

HEPP.

GEESTELIJKE ADVIEZEN.

De verzegelende werking van de Sacramenten.

Onze lezer Z. te A. dien we reeds een- en andermaal te woord stonden over doel en werking van het Sacrament, meer bepaald van den H. Doop, schrijft me, na m'n toelichting in ons nummer van 10 Dec. 1926 — „Kraag ditmaal wel veel van 'tgeheugen onzer lezers — wel in te zien, dat m'n zeggen, „dat de Doop dient om den geloovige verzegeling te doen van de afwassing der zonden” iets anders beduidt dan wat hij er aanvankelijk in las, „dat de geloovige door den H. Doop verzegeld wordt”.

„Doch” — zoo gaat hij voort — „daardoor kom ik thans tot de vraag:

„Is er wel wezenlijk onderscheid tusschen het zeggen „dat de doop dient om den geloovige te verzegelen” en de uitspraak „dat de Doop gelijk elk Sacrament, dient om den geloovige verzegeling te doen van de afwassing zijner zonden door den Geest en door het bloed van Christus?”

Wanneer aan den geloovige verzegeling is gedaan, van de afwassing zijner zonde, is die geloovige dan nog onverzegeld? Kan iemand verzegeling hebben ontvangen, van door den Geest en door het bloed van Christus gereinigd te zijn, zonder deel te hebben aan de verzegeling, waarvan 2 Cor. 1:22, Ef. 1:13b en Ef. 4:30 spreekt?

Van harte hoop ik, dat U deze vragen zult willen behandelen, intusschen wil ik trachten deze vragen nog wat nader toe te lichten. Naar mijn meening kan iemand wel door het geloof deel hebben aan het offer van Christus, zonder nog verzegeld te zijn op de wijze, waarvan de genoemde Schriftplaatsen ons spreken. Doch dan is aan zulk een geloovige ook nog in het geheel geen verzegeling geschied, ook niet van de afwassing zijner zonde door den Geest en door het bloed van Christus.

Het geloof, als de acte is dan wel aanwezig, maar daaraan is dan nog niet het onveranderlijk zegel gehecht. Het zegel, dat aan de acte kracht verleent, ontbreekt nog. Vandaar dat veler geloof, hoewel het een echt geloof is, toch zoo krachteloos is.

Voor de gedachte, dat de Doop zou dienen om den geloovige verzegeling te doen, is m.i. hierbij geen plaats, de verzegeling waarvan hier sprake is, kan door den Doop niet worden aangebracht, slechts wie de Kracht des Allerhoogsten, wie den Heiligen Geest heeft ontvangen, slechts die is verzegeld tot den dag der verlossing.

Hier komt natuurlijk de onder ons gangbare betekenis van den Doop in het gedrang, doch wij Gereformeerden zien menschen, die naar Art. VII geen menschenchriften, hoe heilig die ook geweest mogen zijn, gelijk stellen met de Goddelijke Schriften, noch de gewoonte met de waarheid Gods. Het is mij natuurlijk ook nu onmogelijk dieper op de betekenis van den Doop in te gaan, doch als U met mij instemt, dat de Doop in het N. T. „ook en voor alles de betekenis had van een belij-

denis” dan kan ik niet nalaten het uit te roepen: Och keerden wij tot dien schriftuurlijken belijdenisdoop weer terug!

Ofschoon ik niet kan blijven antwoorden op alle vragen, die men, naar aanleiding van een ontvangen antwoord, kan blijven doen, en van deze rubriek geen rubriek voor eindeloze discussie over één onderwerp mag maken — kan ik me, nu er geen andere vragen op behandeling wachten, wel de weelde veroorloven van nogmaals br. Z. te woord te staan.

Ik begin dan met den staart van zijn brief, dien ik, om niet te veel ruimte te nemen, zoo vrij was wat in te korten. Br. Z. meent, dat ik, door toe te stemmen, dat het zich onderwerpen aan den Doop in de dagen der Apostelen, ook en vóór alles de betekenis eener belijdenis had, in beginsel met hem koos voor wat hij noemt den belijdenisdoop, m.a.w. voor de bediening van den H. Doop aan volwassenen, die belijdenis van hun geloof deden, en tegen die aan de jongere kinderen der geloovigen.

Laat ik hem daarom even mogen zeggen, dat deze gevolgtrekking in 't geheel niet wettig is. Dat de Apostelen aanvankelijk in hoofdzaak alleen volwassenen doopten, die hun geloof belidden, was in 't minst geen afwijking van de bediening van den Doop aan de jonge kinderen der geloovigen, maar gevolg hiervan, dat de kerk des Nieuwen Testaments in eerste instantie niet uit kinderen maar uit volwassenen moest vergaderd worden.

Overigens kan ik me door Z.'s verzuchting uit den gard der zaak niet laten bewegen, voor den zooveelsten keer over den Schriftuurlijken grond van den „kinderdoop” te gaan handelen.

In de tweede plaats, wat Z. beweert, dat er geen plaats is voor de gedachte, als zou de Doop dienen om den geloovige eenige verzegeling te doen, omdat immers alleen de Heilige Geest verzegelt — ik wil hopen, dat dit zeggen een uitglijding van de pen is. Het is toch feitelijk niets minder dan een ontkenning van alle middellijke werking des Geestes en daarmee, tegen de uitdrukkelijke verzekering o.a. van Rom. 1:16 en Rom. 4:11 in, een verwerping van Woord en Sacrament als van God ons verordende en beschikte genademiddelen. En dit zou te lastbaar tegen Schrift en belijdenis ingaan, om er een woord aan te verspillen.

En wat nu betreft de vraag, om wier beantwoording het onzen broeder te doen is: of als aan een geloovige verzegeling is gedaan van de afwassing zijner zonde, zulk een geloovige dan (zelf) nog onverzegeld kan zijn — daarop is het antwoord natuurlijk ontkennend.

Als we in het algemeen spreken van het verzegeld-zijn van den geloovige, denken we daarbij n.l. aan zijn subjectief-(onderwerpelijke)-verzekering van zijn genadestaat. En wij nu niemand buiten den staat der genade de afwassing der zonden deelachtig kan zijn, sluit verzegeling van de laatste noodzakelijk de verzegeling van den eerste in.

We kunnen het ook anders zeggen.

We kunnen ook zeggen, dat de (onderwerpelijke) verzegeling van eenige genadeweldad van den geloovige, altoos ook een verzegelen is van hemzelf als eigenaar der weldad. Overigens zij men met het gebruik van de woorden zegel en verzegelen voorzichtig. Ze beteekenen in de H. Schrift, ook in 't N. Testament, lang niet altoos hetzelfde. En al naar de betekenis varieert, varieert ook het voorwerp van de handeling, en omgekeerd.

Evenals het verzegelen onder menschen, heeft ook de verzegeling, gelijk de Schrift er ons van spreekt in onzen God, allerlei verschillende voorwerpen en bedoelingen.

Ze dient nu eens om verborgen te houden; b.v. bij de sterren (Job. 9:7) en bij het Boek van Gods raadsbesluiten (Openb. 5:1); dan, om een door God beschikten toestand of verhouding te bestendigen; bij 't verzegelen van den afgrond waarin Salan geworpen werd (Openb. 20:3); ook om veilig te stellen te midden van gevaren de dienstknechten des Heeren tijdens de gerichten Gods op aarde (Openb. 7:3 en 9:4); vervolgens om te waarmaken, als echt en betrouwbaar: Christus als die het brood des levens geeft (Joh. 6:29), de Apostel Paulus, in zijn Apostelschap en de bediening daarvan (1 Cor. 9:2), de Gemeente, als het eigendom des Heeren (2 Tim. 2:9), de geloovigen als die gemeenschap met Christus hebben (Ef. 1:13) gerechtvaardigd zijn door 't geloof in Hem, Rom. 4:11 en deel aan de verlossing en heerlijkheid in Zijne toekomst (2 Cor. 1:22, Ef. 4:30).

Het is, bij zooveel variatie in hun betekenis, dus wel van belang, zich telkens als men de woorden „zegel of verzegelen in de Schrift ontmoet, zich rekenschap te geven van den zin, dien ze blijkens het verband hebben moeten.

V.

F.

LITERATUUR EN KUNST.

Straatsma, De Gantelboer.

De A. K. Straatsma, die als novellist een goeden naam heeft en niet lang geleden met zijn boek „Late Lente” een bijdrage leverde tot de christe-